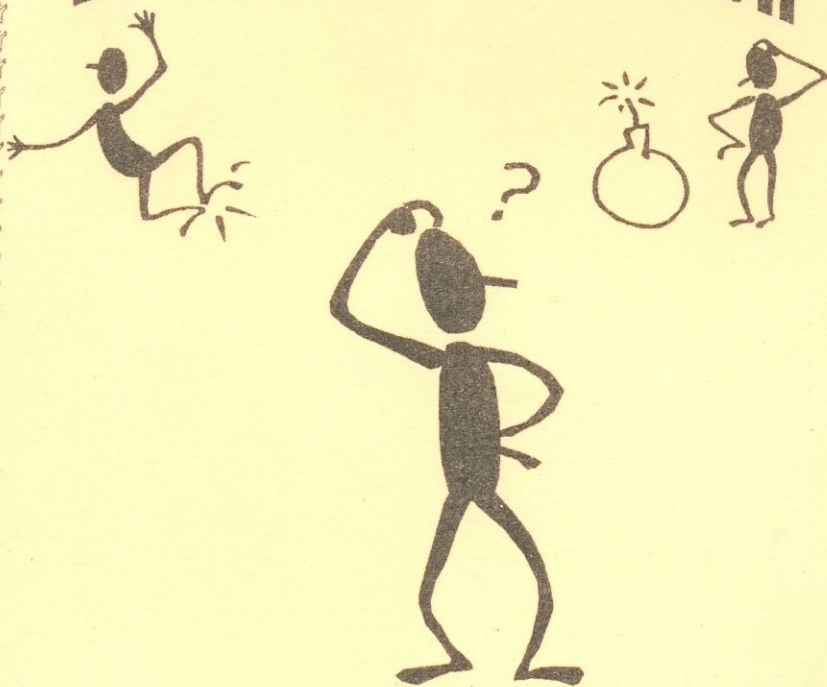

БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

Харків, 2002

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
РАДА РЕКТОРІВ ХАРКІВСЬКОГО ВУЗІВСЬКО ЦЕНТРУ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ "ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
УКРАЇНСЬКИЙ ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ

ТЕЗИ

доповідей науково-методичної конференції
"БЕЗПЕКА ЖИТТЕДІЯЛЬНОСТІ"

УДК614.8(075.8)

Тези доповідей науково-методичної конференції "БЕЗПЕКА ЖИТТЕДІЯЛЬНОСТІ".
Харків, 2002. - 98 с.

У збірнику приводяться тези доповідей науково-методичної конференції «Безпека життєдіяльності», в яких розглянуто питання пов'язані з проблемами небезпеки підприємств, сільського господарства, транспорту та оточуючого середовища, безпеки людини у сучасних умовах, моніторингу навколишнього середовища, ролі інформаційних та експертних систем у вирішенні питань безпеки життєдіяльності, а також робота спілки фахівців з питань БЖД у м. Харкові.

Збірник упорядкували : Березуцький В.В.
Кононенко Н.А.

ЗМІСТ

I.	Проблеми безпеки життєдіяльності Харківщини-шляхи вирішення, перспективи	7
II.	Навчання з наукового напрямку БЖД	17
III.	Небезпеки підприємств, сільського господарства, транспорту та оточуючого середовища	35
IV.	Сучасні техніка та обладнання захисту природи та людини	48
V.	Моніторинг навколишнього середовища	60
VI.	Безпека людини в скчасних умовах	73
VII.	Інформаційні та експертні системи у вирішенні питань безпеки життєдіяльності	87
VIII.	Робота спілки фахівців з питань БЖД м. Харків.	94

Из тактических форм борьбы с терроризмом можно рекомендовать активно направлять внимание государственных органов и общественности на наиболее опасные очаги насилия с целью ликвидации или ограничения их негативного влияния. Воспитание норм общечеловеческой морали и этики в обществе, пропаганда здорового образа жизни, особенно в учебных заведениях, направление силы воздействия СМИ и культуры не на прославление, а на разоблачение террористов и терроризма.

Ближайшее будущее человечества – свободное демократическое общество с надежным дифференцированным и жестким социально-правовым контролем за реальными и возможными криминальными процессами.

VII. Інформаційні та експертні системи у вирішенні питань безпеки життєдіяльності

КРИТЕРІАЛЬНІ ОСНОВИ КЛАСИФІКАЦІЇ НАКОПИЧУВАЧІВ ЗА СТУПЕНЕМ ЕКОЛОГІЧНОЇ НЕБЕЗПЕКИ

М.С. Коваленко, О.Г. Васенко, Ю.А. Ільсвська

УкрНДІ екологічних проблем, м. Харків

В залежності від виду відходів та призначення накопичувачі промислових відходів виробництва поділяють на хвостові і шламосховища, накопичувачі виробничих зворотних вод, ставки-відстійники, накопичувачі-випаровувачі. Вплив перерахованих різновидностей накопичувачів на навколишнє природне середовище неодинаковий. Тому і ступінь екологічної небезпеки буде визначатися різним комплексом факторів. Розробка критеріальних основ класифікації накопичувачів за

ступенем екологічної небезпеки, на наш погляд, повинен базуватися: а) на оцінці впливу їх на стан атмосферного повітря, поверхневих та підземних вод, виходячи із об'єму накопичувача, вмісту в ньому наявної кількості виробничих зворотних вод та концентрації в них забруднюючих речовин; б) на розрахунках гранично допустимого вмісту в них забруднюючих речовин.

На основі розрахунків гранично допустимої концентрації легкої забруднюючої речовини визначається допустима маса цієї речовини в накопичувачі з метою охорони атмосферного повітря. Із розрахованих допустимих мас забруднюючої речовини за ступенем впливу накопичувача на стан якості поверхневих, підземних вод та атмосферного повітря для подальших розрахунків вибирається найменша величина.

Розрахунок індекса екологічної небезпеки накопичувача I_n пропонується виконувати за формулою: $I_n = \frac{C_n W_n}{G}$, де C_n – концентрація забруднюючої речовини; W_n – об'єм накопичувача; G – допустима маса забруднюючої речовини. Якщо $I_n > 1$, то накопичувач відноситься до небезпечних. В інших випадках накопичувач з точки зору екології безпеки не представляє.

Досконале обґрунтування екологічної небезпеки накопичувача повинно враховувати класи небезпек наявних в ньому розчинених у воді хімічних речовин. Відповідно до ДСанПіН 2.2.7.029-99, Київ-99 розрізняють чотири класи небезпек хімічних речовин: I клас – речовини надзвичайно небезпечні; II клас – речовини високо небезпечні; III клас – речовини помірно небезпечні; IV клас – речовини мало небезпечні. В основу цієї класифікації покладені показники, які характеризують різну ступінь небезпек хімічних сполук, забруднюючих воду, в залежності від їх токсичності, кумулятивності, здатності спричиняти віддалені ефекти, лімітуючої ознаки шкідливості. Класи небезпек речовин направлені на

визначення хімічних сполук, які підлягають першочерговому контролю у воді, встановленню послідовності водоохоронних заходів, обґрунтуванню рекомендацій щодо заміни в технологічних процесах високо небезпечних речовин менш небезпечними. Класи небезпеки потрібно враховувати і в критеріальних основах класифікації накопичувачів за ступенем екологічної небезпеки. Розчинені у зворотній воді хімічні речовини, які відносяться до I класу, відводити в накопичувачі нормативними документами заборонено. Таким чином, в розробці критеріїв класифікації накопичувачів за ступенем екологічної небезпеки слід враховувати хімічні речовини II-IV класів. Для їх врахування надамо їм відповідні ранги: II клас – 20; III клас – 10; IV клас – 0. Класи хімічних речовин помітимо $I_2=20$, $I_3=10$, $I_4=0$.

Для визначення індекса I_e екологічної небезпеки проводиться сумація індекса I_n і індексів I_2 , I_3 , I_4 , з яких вибирається індекс, відповідаючий класу наявної хімічної речовини в накопичувачі. Якщо в умовах нормальної експлуатації $I_e \leq 21$ для накопичувачів з хімічною речовиною II класу, $I_e \leq 11$ (накопичувач з речовиною III класу) і $I_e \leq 1$ (накопичувач з речовиною IV класу), то накопичувачі відносяться до категорії мало небезпечних. При $I_e > 21$ накопичувач високо небезпечний (речовини II класу), $I_e > 11$ накопичувач відноситься до помірно небезпечних (речовини III класу), $I_e > 1$ накопичувач мало небезпечний (речовини IV класу).

Наукове видання

ТЕЗИ
доповідей науково-методичної конференції
“Безпека життєдіяльності”

Підп. до друку _____

Формат 60x84 1/16 папір газети. Друк –різографія.

Умовн. – друк. Арк.

Облік-вид. Арк

Тираж - прим.

Зам. ціна договірна

Національний технічний університет “Харківський політехнічний інститут”

61002, Харків, вул. Фрунзе 21

Ч.п. Азамасв, 310144, Харків, вул. Героїв Праці 17, к.470